

Landsstýrið lagt kolvetnis-skattalógina fyri lögtingið

-Enn ber ikki til at vita nákvæmlega, um leiting fer at verja seg og framleiða. Í hesum sambandi er landsstýrið komið fram við at leggja fram skattalógina, sum er eini kolvetnisframlæisverðing og ongar. Hetta er eini kolvetnisframlæisverðing og ongar. Hetta er eini kolvetnisframlæisverðing og ongar. Hetta er eini kolvetnisframlæisverðing og ongar.

JAN MULLER

Millum uppskoti, sum vordu framlögð á tingi friggjadagin, var eisini kolvetnisframlæisverðing. Tað var Karsten Hansen, figgjarmalaráðharrin, sum vegna landsstýrið leiddi fram uppskotið til lögtingslóg um at skatta inntøkur frá kolvetnisframlæisverðing.

Undir hesu lóg kemur skattav inntøkum av øllum sløgum í sambandi við at forkanna, leita eftir og framleiða av kolvetni og av virkseini, knytt at hesum, millum annað at leggja rorleiðingar, utgerðartæstu og flyta framleidd kolvetni við skipum ella í rorleiðingum, tað inntøkur eru vunnar við at utinna slíkt virkseini, ella arbeiðið er gjørt.

1. í Føroyum, millum annað í føroyskum land- og sjóøki og føroyskum meginlandsstöð.

2. í øðrum landi, millum annað í tess sjóøki og meginlandsstöð, soleiðis sum hetta víðvíkir kolvetni í einum øki, ið kemur undir nr. 1. og í øðrum landi, um so er, at kolvetnisframlæisverðing heilt ella lutvíst er undir føroyskum myndguleika sambært avtal við tilfitt annað land.

3. í øðrum økjum enn teimum, ið nevnd eru í nr. 1. hvat víðvíkir at flyta kolvetni í rorleiðingum, tað

ið kolvetni eru framleidd í einum øki, ið kemur undir nr. 1. ella nr. 2. tað skattin er tilskilað Føroyum sambært avtalu við annað land.

Skynsam skattning
Í viðmerkingum verður m.a. sagt, at endamálið við logaruppskotið er at skapa grundarlag undir skynsamari skattning av inntøku frá leiting og framleiðslu av kolvetni (toljudindir, jarðgass og dropagass (kondensat)) í føroyskum øki, millum annað í sjóøki og meginlandsstöð.

Í lotuni er nógvir virkseini við at leita eftir og framleiða kolvetni í Norðsjónum og vestan fyri Hetland. Farnu arni eru skattaskipanirnar í Danmark, Noregi og Bretlandi broyttar meira og minni, og hetta avmyndar m.a. skiftandi vanirnar fyri inntøku av at framleiða kolvetni. Menningin hevur skilt millum at vaxa og minka skattin.

Skotið verður upp, at inntøka av kolvetnisframlæisverðing verður gjord upp oheft av inntøku, ið stavar frá øðrum virkseini. Uppskotið hevur eisini í sær reglur, sum tryggja, at Føroyar kunnu skatta inntøkur í sambandi við leiting og framleiðslu, hóast inntøkan eftir vanligum reglum um skattskyldu ikki hevði verið skattskyldug í Føroyum. Í hvønn mun viðkæða skatt-

skyldan kann faast ígjøgnum, er to treytað av teimum avmarkingum, sum felddar eru niður í teir tvískattasáttmálar, sum Føroyar hava gjørt.

Lógaruppskotið fær gildi 19. februar 1999, og er galdandi fyri inntøkur, vunnar henda dag og eftir henda dag.

Karsten Hansen, figgjarmalaráðharrin visti undir framloguni av uppskotið m.a. at tað í lotuni verður arbeiði við sjálvstøðugum logaruppskoti, sum hevur serligar reglur um áhking, innkrevjing, eftirlit og annað. Hann visti síðani á, at uppskotið um at skatta inntøku í sambandi við kolvetnisframlæisverðing hevur tvey endamáli: Reglur um skattskyldu, sum eru í vanligu skattalóggevuni, hava ikki beinleiðis við sær skattskyldu fyri vinnuligt frálendsvirkseini. Við hesum uppskoti verður sligið fast, at vinnuligt virkseini í sambandi við kolvetnisframlæisverðing (undir tí eisini forkanningar og leitingar) kemur undir skatt, hóast talan er um frálendsvinnu.

Í øðru syftu skal ein kolvetnisframlæisverðing til at sjæla alt skattastigið fyri ásett virkseini í sambandi við at framleiða og selja kolvetni. Endaliga skattastigið má kortini ásetast við stöðu í nógvum øðrum víðurskiftum, sum

ikkj eru endaliga greidd enn. Tí má verða gjørt greitt, at við logaruppskotið er stöða ikki endaliga tikið til, á hvørjum stigi heildarskattin skal vera víst landsstýrisráðin á.

Føroya fólk eiga kolvetnistilfeingi

Viðari stendur í viðmerkingunum at tað er heilt greitt, at Føroya fólk eiga kolvetnistilfeingi í føroysku undirgrundini, og tað at bruka slíkt náttúrugivið tilfeingi kann hava óvanliga stórar inntøkur við sær. Í summum forom verður tað tí rimiligt at leggja stóran skatt á slíkt virkseini enn á vinnuvirkseini annars. Sum kunnugt hava summi lond eisini ymsan serskatt á kolvetnisframlæisverðing.

Hetta uppskotið ásetir sum útgangsstöðu bara skatt, ið samsvarar við vanligan felagsskatt. Seinni - men framman undan fyrsta útbjóðingarmálini - verður stöða tikið til, um eisini er torvir og møguleiki fyri at seta ein serskatt inn í skattalóggevuna.

Jarðfrøðiliga metingarnar undantiknar, er skattastigið at rokna millum eitt av týðningarmestu víðurskiftunum, ið oljufelagini hugsa um, áðrenn avgerð verður tikið um at sækja um loyvi í føroyskum øki.

Ásetti skatturin í skattalóggevuni má í hesum sam-

Karsten Hansen, landsstýrisráðgjafi í figgjarmálum leiddi friggjadagin uppskotið fyri tingið til kolvetnisframlæisverðing

bandi siggjast í samanhang við fleiri onnur víðurskifti. Støðutakan til ein møgulegan serskatt stendur óloysiliga saman við teimum krøvum, sum annars verða sett oljufelagum, tað ið loyvir verða latin, sum til dømis møguleg nýtslugløg (royalty), møgulega borin lut-tøka hjá landsoljufelagi, arbeiðsskyldur og annað. Búskaparliga byrðan frá heildarkrøvum skal verða sammett við metingarnar av útlitunum í útbjóðaðu økjum, og í hesum sambandi er neyðugt, at oljuleitingar kring Føroyar visir seg at vera kappingarfor við lógumøguleikar, ið eru at finna aðrastaðni. Við øðrum orðum skal heildarprisurin á "voruni" verða borin saman við, hvussu góð "voran" er, men eisini við pris/góðsku á "vorunum", sum verða bjóðaðar út av øðrum londum, ið bjóða oljufelagum at gera oljuleitingar verður sagt í viðmerkingunum.

Inntøkur og fyrising
Landsstýrið sigur annars í viðmerkingunum til logaruppskotið, at tað í lotuni ikki ber til at gera nakra meningsfulla meting av stöðu á framtíðar inntøku í sambandi við inntøku-skattin eftir hesum logaruppskoti.

Umráðandi er at hava í huga, at enn er ongin dagfesting á fyrsta útbjóðingarmálini, og frammanundan ber ikki til at vita, hvussu stórar áhugin er fyri at leita í føroyskum øki, tað ið møguleikar verða til tess. Treytað av nógvum víðurskiftum - av hesum ráða Føroyar ber fyri einstokum, kann áhugin liggja ímillum antin at verða rættiliga avmarkaður ella at verða stórur.

Enn ber ikki til at vita á nakran hátt, um leiting fer at geva fundir (tolju- ella gassfelt, blaðm.), sum tað loysir seg at framleiða. Í besta fori kunnu framtíðar skattinntøkur gerast rættiliga stórar, to kunnu hesar somuleiðis verða litlar og ongar. Hóast kolvetnisframlæisverðing kemur í gildi í ár, so verða skattinntøkurnar helst rættiliga avmarkaðar av væntaðum forkanningar- og leitingarvirkeini í tí tíðarskeiðinum, sum er eftir av hesum ári.

At enda verður víst á, at útreiðslur í sambandi við fyrising av kolvetnisframlæisverðing verða eisini avmarkaðar, áðrenn ein verulig leiting og møguleg framlæisverðing verður byrjad. Tað er umráðandi ikki at byggja upp eina stóra umsiting, í kanska slettir ikki verður brúkt fyri. Tó er ein ávís fyrising sett í verk, og málið er at hava eina dugnaliga (tó avmarkaða) fyrising, sum eftir rimuliga stutta freist skal kunna byggjast upp til at umsita áhking og eftirlit við einum stórum virkseini, skuldi tað verið neyðugt.

Kunnu koma við øðrum lögum

Landsstýrið hevur gjørt rættiliga nógvir burtur úr viðmerkingunum til tær ymsu greinarnar í uppskotið. Annars visir landsstýrið á, at tað er vitandi um, at hetta uppskotið hevur við sær, at skattlig víðurskifti í verandi skattalóggevuni kanska eiga at broytast. Altræt hesum kemur, at í uppskotið er stöða ikki tikið til, hvussu spurningurin víðvíkjandi avtøkukostnaðinum skal verða loystur skattliga. Lagt verður to aftrat, at arbeiði verður við hesum trupulleikum, og har tað verður hildið neyðugt, verður logaruppskotið lagt fram undan fyrsta útbjóðingarmálini.

Greitt verður síðani frá um hovuðsmálini í uppskotið og er eisini eitt yvirtilt yvir líkandi skattlig víðurskifti í fleiri av okkara grannalöndum.

landsstýrið hevur endað samráðingarnar við Danmark um at melda Føroyar út úr ríkinum. Tað fer sanniliga at verða ein eyðmjúkandi stöða fyri Føroyingar, tað at verða við aftur. Tí er tað ábyrgdarleyst av Fólkaflókkinum at seta føroyingar í eina sovordna stöðu.

Edmund Joensen, form. Sambandsflokksins

Viðmerking:

Fólkaflókkurin leiðir Føroya fólk í óføri

Hvur Føroya fólk gjørt sær greitt, at fullveldi fer at merkja eina avmarking av rættindunum á flestu økjum? Hava fólk gjørt sær greitt, hvat tað er fyri eitt samfelag, landsstýrið við Fólkaflókkinum á odda hevur at bjóða teimum í staðin fyri tað samfelag, sum Sambandsflokkin stendur fyri, við teimum rættindum sum føroyingar eiga sambært ríkisfelagskapinum við útgangsstöðu í »Danmarks Riges Grundlov«?

At Tjódveldisflokkinur setur alt uppá spæl fyri at fremja loysingina, kosta hvat tað kosta vil, tað er væl skiljandi. Teir mega halda fram og láta at tryggja uppá egnar ætlanir.

Fólkaflókkurin, sum hevur landsins leiðslu um hendi, leiðir Føroya fólk í óføri. Tað er hann, sum loyvir fullveldisætlanini at

verða gjøgnumforda. Tað er Fólkaflókkurin, sum loyvir øllum hesum at henda, sum kemur at taka grundarlagið undan føroyska samfelagnum. Hesi siga fyri Føroya fólk, at ongar broytingar verða av týðningi, og at vælferðin ikki verður ávirkað skeiva vegin. Hetta er at fara Føroya fólk bak ljósið, so tað munar.

Allir føroyingar vita væl, at fullveldisætlanin byggir á kyksendi, at út við helvin av búskapinum hvílir á ríkisfelagskapinum, bæði beinleiðis og óbeinleiðis. Eisini vita allir føroyingar, sum vilja vita tað, at tann sosiala trygðin, og trygðin annars hvørur sum døgg fyri söl, sama dag sum føroyingar melda seg út úr Grundlógini. Hetta er bara logikkur, soleiðis eru spæli-reglurnar nú bara einuferð.

Um vit eru erlig fyri okkum sjálvum, so má víður-

kennast, at skipanin, sum vit hava, er ein av frælastu skipanum, sum finnst. Hon ber í sær alla ta trygd og frælsi, sum eitt framkomið samfelag eiga at hava.

Hvat er tað, sum vit føroyingar ikki fáa gjørt fyri núverandi skipan? Hetta svar fáa vit ongantíð, av góðum grundum. Tí verandi skipan er so rúm og fræls, at næstan alt letur seg gera. Hon gongur líka at loysingini, um tað er tað, vit ynskja.

Føroyingar mega stöða fullveldisætlanini hjá landsstýrinum, jú fyrr, jú betur. Síðan fara undir ta realistisku nýmótansgerð av víðurskiftunum í ríkisfelagskapinum, sum Sambandsflokkin hevur mælt til.

Tað fer at gerast meira eyðmjúkandi fyri føroyingar at bakka burtur úr aftur fullveldisætlanini, jú longur tann sokallaða fyrireikingin er komin. Og at bjóða til